

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à Casu XXXVII usque ad Casum LXXV. inclus. exhibens Materiam de Restitutione, de Contractibus, de Religione & Vitiis eidem oppositis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus LXVIII. De Essentia, & Materia Voti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39820

in cuius favorem facta sunt, nisi relaxationem postulet bonum commune, vel Ecclesiæ, delictum promissarii, aut injuria promittentis, *Laym. 3. c. 11. num. 9.* Vid. *Cas. 50. à num 17.* ubi etiam dixi, qualiter potestas secularis valeat Juramentum remittere. Sed quid si quis juravit non petere relaxationem Juramenti? &c. Si id petaverit generaliter pro omni casu, Juramentum hoc est invalidum, quia si adsit justa causa petendi relaxationem, melius est petere, quam non petere, hinc illud ultimum erit tantum confirmatio prioris, *Covar. Azor. Sanch. l. 4. c. 6. num. 21.*

C A S U S LXVIII.

De Essentia, & Materia Voti.

WELFUS varia habet vota, de quorum valore dubitat: 1. Quia vovit semi-ebrius, ex tristitia. 2. Metu, errore, sine animo se ligandi, vel explendi. 3. Vovit merè externè *M. V. vel Sanctis*, rem indifferentem, vel eleemosynam, ut consequatur divitias, honores, &c. 4. Vovit rem malam. 5. Vovit matrimonium, aut castitatem ob luxuria consuetudinem sibi periculosam. 6. Non solvit vota defuncti, cuius ipse est heres. 7. Dubitat, an voverit, an habuerit animum se obligandi. 8. Aut satis deliberatè voverit. 9. An voverit decem, vel quinque, an Religionem solum sequi, an in ea perseverare. 10. Vovit ab alio contractus in ebrietate, quod previdit. 11. Vovit

Cc

vita-

D. Jansen Theol. Moral. Tom II.

vitare omnia venialia. 12. Vovit factum alienum.
 13. Vovit rem secundum quid pos-secundum quidem
 impossibilem. 14. Vovit incompatibilia. 15. Vo-
 vit ex fine malo. 16. Sub conditione turpi. 17.
 Contra iuramentum de nunquam vovendo. 18. De
 non ingrediendo aliam Religionem, quam hanc.
 Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid sit votum?

- I. R. Est deliberata & libera promissio facta Deo
 de bono meliori. Dicitur 1. *Deliberata*, quia
 ad votum requiritur plena advertentia, qua-
 lis ad peccatum mortale; est enim actus hu-
 manus in conscientiam obligans; hinc non va-
 lent vota semi-ebrii, dormientis, fatui, &c.
 Vota facta ex timore, irâ, tristitia, vel simili
 passione sunt valida, nisi passio (quod raro
 contingit) prævenierit mentis deliberationem;
 sicut enim homo in eiusmodi motibus ple-
 rumque habet sufficientem deliberationem
 ad peccandum mortaliter, sic & ad voven-
 dum.
2. Dicitur 2. *Libera*; nam votum gravi, & inju-
 sto metu extortum, probabiliter est nullum, sal-
 tem de jure can. ex c. perlatum, de iis, qui vi &c.
 quod licet expressè solùm agat de votis solennibus
 Religiosorum, attamen Sot. Valent. Nav. Saa,
 Sanch. l. 4. de vot. c. 3. Sporer aliique communiter
 extendunt ad vota simplicia, etsi probabiliter con-
 tradicant S. Anton. Sot. Castrop. quia d. c. perlatum
 solùm loquitur de Professione Religiosa, ob spe-
 cialem statûs difficultatem; & per se ad votum
 sufficit libertas sufficiens ad peccandum mortali-
 ter, sed hæc stat cum metu; ergo. Conf. qui ex
 metu jurat latroni solvere lytrum, tenetur ex vi
 iuramenti donec illud relaxetur, ut dixi Cas. 17. de
 iur. iur. l. 1. §. 1. de iur. iur. l. 1. §. 1. de iur. iur. l. 1. §. 1.

ergo vovens ex metu obligatur vi voti. Similiter votum debet esse liberum ab errore, & ignorantia circa substantiam, vel principale motivum, aliàs erit nullum ex defectu consensûs; ubi enim substantia rei non est cognita, non potest esse volita; hinc si quis putet votum non obligare in conscientia, aut iter, quod vovet, crederet esse decem dierum, cum sit viginti; aut voveret Petro dare eleemosynam, quem falso iudicaret esse pauperem, hæc vota sunt invalida, quia in duobus primis casibus est error in substantia, in secundo circa principale motivum, quod in eleemosyna est sublevare pauperem, qualis non est Petrus. Econtrà error circa accidens rei promissæ, eam non notabiliter immutans, vel circa motivum tantum impelles, quod solum facit, ut res libentiùs, non autem simpliciter fiat, non invalidat votum, ut si voveas peregrinationem 9. horarum, cum sit 9. vel 10. voves eleemosynam dare pauperi, quem putabas esse pium, licet tamen non est. Dixi: circa accidens non notabiliter mutans rem promissam; nam si notabiliter mutet, vovens non obligabitur voto; v. g. vovisti Religionem Carthusianam, utans, eam vesci carnibus, eris liber à voto, quia hæc circumstantia notabiliter mutat rem promissam, *Less. Sanchez. l. c. Bonac. Castrop. hic d. 1. q. 6.*

Dicitur 3. *Promissio*; non propositum, quia propositum est nuda voluntas aliquid faciendi, vel omittendi, sine animo se obligandi; promissio verò essentialiter includit animum se obligandi.

Dicitur 4. *Facta Deo*, quod etiam merè inter-
fieri potest, quia Deus introspicit cor; si
quis

quis vovet B. M. V. vel Sanctis, censetur implicitè vovisse Deo in honorem B. V. vel Sanctorum.

Dicitur §. *De bono*: nam materia, quam voves, debet esse grata Deo, hoc est, positivè bona seu honesta, votum de re indifferente, quæ neque secundùm se, neque secundùm motivum suum spectat ad aliquam virtutem, est nullam, v. g. voves abstinere à vino, lusu, vel carnibus, ut parcas pecuniæ, non est propriè votum; si verò id facias ex motivo temperantiæ, vel alterius virtutis, aut ad vitanda peccandi pericula, utriusque votum erit validum, quia est dere Deo grata: Item voves jejunare, vel dare eleëmofynam, ut à Deo impetres scientiam, divitias, &c. vota hæc obligant, quia honestum est ejusmodi bona à DEO petere, exspectare: & vovere DEO materiam indifferentem est solùm veniale; quia non est DEO positivè ingrata, sed tantùm non grata; vovere rem mortaliter malam est mortale, quia est gravis irreverentia, offerre DEO rem quasi gratam, cum tamen sciat DEUM illam summè improbare; ex eadem ratione plurimi dicunt esse mortale, DEO vovere rem solùm venialiter malam, quia vovens exercitè & in facto videtur dicere, DEUM ejusmodi rem approbare tanquam sibi gratam, ideòque se eam promittere; *La Croix* tamen *hic num. 424.* putat, voventem rem venialiter malam, plerùmque tantùm peccare venialiter, quia non propriè vovet, aut intendit rem illam Deo promittere ut gratam, sed potius sumit Deum in testem, se hoc peccatum veniale facturum, quæ tantùm est venialis irreverentia, ut dixi de jurante rem venialiter malam. Quid si mater voveat peregrinationem eâ intentione, ut

ut filia luxuriosa emendetur vel moriatur? R.
 Votum esse nullum, & sacrilegum, quia est
 de re malâ, quia mater per illud intendit
 disjunctivè DEUM inducere vel ad emendatio-
 nem, vel ad mortem filix; sicut enim non po-
 test taliter à Deo rogare filix mortem, sic nec vo-
 vere. Si dicas: licet alteri optare mortem, ut
 vellet Deum offendere, ergo & vovere peregrina-
 tionem, ut vel emendetur, vel moriatur. R.
 licet ex eo fine ineffaciter optare mortem
 licet efficaciter seu cum aliquo influxu
 ad mortem uti hic, N. V. Cas. 16. numer
 10.

Dicitur 6. De bono meliori, intellige non sim- 5.
 pliciter, aliàs votum deberet semper esse de re
 perfectissimâ; sed de meliori, quàm sit ejus op-
 positum, hinc quia per se meliùs est servare con-
 siliâ Evangelicâ, quàm non servare, non vale-
 runt vota his opposita, velut votum de non dan-
 dâ eleëmofynâ, de non ingrediendo Religio-
 nem, de nunquam vovendo, de ineundo matri-
 monio etiam cum paupere, titulo pietatis, &c.
 quia per se melior, & DEO gratior est cœlibatus
 cum castitate, Sanch. sup. Castropalaop. 8. Valet
 tamen votum conditionatum, si matrimonium
 nubere voluero, inibo cum hac paupere, quia sup-
 positâ voluntate nubendi gratius est DEO nubere
 pauperi, quàm alteri Schmalzgr. l. 3. t. 34. num.
 39. Dixi, per se; nam per accidens potest esse
 meliùs, & DEO gratiùs non dare, quàm dare
 eleëmofynam, ut si pecuniâ indigeas pro solven-
 dis debitis justitiâ, pro alendis parentibus, uxore,
 liberis, &c. Similiter per accidens poteris
 vovere matrimonium, quando scilicet status Re-
 ligiosus sine injuria spontâ à te defloratâ, iniri

non potest. An autem validè voveat castitatem luxuriæ, cui ob consuetudinem matrimonium foret tutius, non est omninò certum, negant *Cajet. Nav. Wiestner. Schmalzgr. l. c.* quia ejusmodi votum non videtur esse de meliori bono voventis, sed oppositum tenendum est cum *Soto, Arrag. Castropalao num. 14. La Croix 481.* qui non audet hanc sententiam dicere probabilem. Ratio est, quia castitas est bonum absolutè melius etiam consuetudinario, si velit applicare media, quæ habet sufficientia ad refræ-
nandam libidinem, & vovendo castitatem ad ista media se impliciter obligavit; Nec obstat, quòd Apostolus de talibus dicat: *Melius est nubere, quàm uri;* nam intelligit hoc conditionatè, si scilicet non velint adhibere media efficacia, sicut possunt, & tenentur; & certè si ratio adv. teneret, eò faciliùs quis deobligaretur à voto, quò magis fornicaretur; nam ob consuetudinem relabendi votum desineret esse de meliori bono, per consequens desineret obligare; igitur tali suadendum est, ut petat dispensationem, quæ tali casu pro voto non solemnè dabitur.

QUÆR. II. Quotuplex sit votum?

6. R. Votum dividitur I. in simplex & solemnè; solemnè iterum aliud est professionis in Religione approbatâ; aliud annexum S. Ordinibus; utrumque dirimit matrimonium contrahendum, professio insimul matrimonium contractum ratum, non consummatum; vota ab his distincta vocantur simplicia, veluti votum castitatis extra Religionem & Ordines, votum Religionis, votum non nubendi, sacros Ordines suscipiendi, &c. quæ vota matrimonium quidem reddunt illicitum, non tamen invalidum.

2. Dividitur in reale, personale, & mixtum.

Reale est, quo quis promittit rem aliquam ab actu propriae personae distinctam, ut calicem, sacramentum, eleemosynam, &c. *Personale* est, quo promittitur actio, vel omissio in personam propriam, v.g. jejunium, oratio, peregrinatio, abstinencia à visu, à vino, &c. *Mixtum*, in quo actio & res promittitur, v.g. jejunium & eleemosyna; votum reale, & mixtum in quantum est reale, transit ad hæredes, non autem in quantum est personale, ideòque hæres in casu posito tenebitur ad eleemosynam, non autem ad jejunium, nisi ad hoc se specialiter obligaverit, *Pyrrh. l. 3. decret. l. 34. num. 12. Engel. ibid. num. 17. Leuren. ibid. p. 890.*

3. Vorum aliud est *absolutum*, quod simpliciter obligat, aliud *conditionatum*, quod tantum obligat sub conditione, aliud *pœnale*, quod sub pœnâ, ut si voveas eleemosynam dare, quoties mentitus fueris.

QUÆR. III. Quid in dubio de valore voti?

R. 1. Præ omnibus attendi debet intentio voventis; si de hac constare non possit, inquirendum est, pro quo stet possessio, an pro voto, an pro libertate, & pro parte possidente judicandum erit, ut probavi *Cas. 2. num. 5.* si nec de possessione constet, attendendum, pro quâ parte sit major præsumptio, aut si etiam de hoc dubitetur, tunc in obscuris, quod minimum est, sequimur, *ff. de Reg. Jur.* Hinc si dubites an voveris, non teneris voto, quia libertas est in possessione; idem est, si dubites, an voveris, an nuda proposueris; econtra si scias te vovisse, & verba votum significantia expressisse, dubites autem,

Cc 4

an

an habueris animum te obligandi, præsumptio erit pro voto & validitate actus, quia probato facto, præsumuntur intervenisse omnia ad factum requisita, usque dum aliud probetur, *Schmaltzgr.*

num. 34.

8. 2. Si certus sis te vovisse cum animo obligandi, dubites autem an sufficientem habueris advertentiam, & deliberationem, eò quòd fueris turbatus ex somno, potu, passione, phrenesi, &c. præsumptio est pro valore voti; nam votum est certo emissum, & ratio excusans incerta, adeoque votum est in possessione obligationis, *Schmaltzgr. l. c.* Si dubitetur de sufficienti deliberatione ob defectum ætatis, communiter ita distinguunt DD. Si votum emissum est ante septennium, præsumitur imperfectus rationis usus, ideòque votum censetur invalidum; econtrà post septennium præsumitur usus rationis perfectus, & votum validum, ita enim plerùmque contingit, & ex plerùmque contingentibus prudens est præsumptio. Sed quid si dubites, an ante, vel post septennium voveris? *Re ex Tamb. Sporer hic n. 24.* votum non obligare, quia dubitatur de essentiali constitutivo voti, dubitatur enim de deliberatione sufficiente, quæ in adèd tenerâ ætate præsumi non potest, præsertim in his partibus frigidioribus, ubi ingenia serius maturescunt; aliud est in primo casu, quando homines adulti de sufficienti deliberatione ob iram, potum, vel somnum dubitant, post votum certò emissum; tunc enim votum, & plenus usus rationis est in possessione, & indeliberatio incerta; econtrà si amens dubitet, an sub finem amentix plenè restitutus voverit, præsumitur votum factum in amentia, adeoque esse invalidum, eò quòd amentia certò extiterit ante

antè votum, & incertum sit an tempore voti de-
 fuerit, *Sanch. l. 1. de matr. d. 9. Sannig. de Relig.*
lib. 4. q. 2.

3. Si dubites an voveris decem, vel quinque
 amp. an jejunium in pane & aquâ, an ordinari-
 um; si aliunde de tuâ voluntate constare non pos-
 sit, præsumeris te ad minimum obligâsse; idem
 est, si dubites, an voveris copulativè jejunare si-
 mul, & dare eleëmofynam, vel disjunctivè, hoc
 est, vel jejunare, vel eleëmofynam dare, aut inde-
 terminatè vovisti vestem, equum, & dubitas, an
 meliorem, potes præsumere minus, nisi fortior
 sit præsumptio contra te; si die statuto non possis
 jejunare, & dubites, an voveris alio die supple-
 re, in his, & similibus semper præsumere pote-
 ris in tuum favorem, *Wiestn. nu. 28. Schmaltzgr.*
num. 38. Denique si promisisti ingredi Religio-
 nem, & dubites, an te volueris obligare ad eam
 experiendum, vel simul ad profitendum in eâ,
Sanch. Suar. Laym. dicunt, & hîc præsumi
 minus, scilicet quòd te tantùm volueris obligare
 ad ingressum, & experimentum, per consequens,
 si ex justâ causa egrediaris, liber eris à voto; si
 verò vovisti perseverantiam seu profiteri, licèt ex
 aliqua causa, v. g. ob morbum semel egressus, vel
 similis fueris, cessante causâ teneris iterum insta-
 re, si sit spes receptionis.

4. Si dubites, an votum expleveris, aut ad-
 huc explere possis, teneris tentare, & exequi,
 quantum potes, quia votum est in possessione;
 item si dubites, an votum sit de re mala, vel
 bona, aut indifferente, teneris consulere homi-
 nem doctum, vel petere dispensationem, quia ite-
 rum stat possessio pro voto, quia certus es te vo-
 visse: teneris ergo inquirere an validè.

Cc 5

QUÆR.

10. QUÆR. IV. Qualiter hîc resolvendi sint plures casus practici ?

R. Modis seqq. 1. Qui prævidet se quæri ad ebrietatem eâ intentione, ut in ea voveat v.g. ingredi Religionem, si id prævidens votum approbet, casu quo esset futurum, tenetur voto secuto, quia hæc prævia approbatio est voluntas obligandi DEO sub conditione voti in ebrietate secuturi: ergo secutâ conditione obligat; si præviè non approbavit, non tenetur voto in ebrietate secuto, quia tunc nec in ebrietate, nec antè consensit.

2. Materia voti debet esse possibilis, & in potestate voventis; hinc non valet votum de vitandis omnibus omninò venialibus, quia id cum ordinario DEI concursu est moraliter impossibile; est communior contra aliquos, qui non improbabiler dicunt, ejusmodi votum obligare, non quidem ad vitanda omnia omninò venialia, etiam semi-deliberata aut subreptitia, hoc enim agnoscunt moraliter impossibile, sed tantum ad vitanda venialia magis deliberata hîc & nunc occurrentia, quia hoc omninò est possibile, sicut qui vovit dare decem Imperiales, si non potest omnes decem, debet dare quinque quos potest; idem est de vovente jejunare totâ Quadragesimâ, si totâ non possit, debet jejunare parte possibili; item lex naturalis & Divina obligant ad vitanda omnia omninò venialia, aliàs enim non forent peccata; ergo & votum ad hoc obligare potest. Sed R. cum *Sanct. c. 5. num. 10. N.* utramque Conf. quia votum dandi decem, & votum jejunandi totâ Quadragesimâ, sunt de tota re moraliter possibili, & per accidens tantum quoad partem

tem factâ impossibili : ergo obligant ad partem
possibilem, nisi fortè constet de voluntate voven-
tis, quâ noluit se obligare nisi ad totam Quadrage-
simam simul sumptam, & non aliter, quod fieri
non solet; ad obligationem legis Divinæ, & na-
turalis sufficit potentia Physica, non verò ad ob-
ligationem voti; votum enim est lex, quam ipse
homo sibi imponit, non autem censetur homo
sibi imponere velle rem moraliter impossibilem,
& votum debet esse de meliori bono; melius au-
tem est, sibi ejusmodi obligationem non impone-
re, quàm imponere; validum tamen erit votum
de vitandis omnibus mortalibus, aut etiam venia-
libus plenè deliberatis, hoc enim est moraliter,
& cum ordinario DEI concursu possibile; verùm
ejusmodi vota sine speciali DEI instinctu non sunt
facile assumenda ob periculum lapsus.

3. Vota de facto alieno, v. g. parentum de ca- 12.
stitate, abstinentia, peregrinatione, vel statu Re-
ligioso liberorum, non obligant liberos, nisi illi
scentes eorum nullitatem, ea ratificaverint, né-
que parentes, nisi in ordine ad cooperandum, vel
quantum est in ipsis, disponendum liberos ad ex-
plendam rem voto promissam.

4. Qui vovet rem secundùm unam partem pos- 13.
sibilem, secundùm aliam impossibilem, vel in-
eptam, si materia sit divisibilis, valet, & obli-
gat votum secundùm partem aptam, & possibilem,
quia utile per inutile non debet vitari; sic qui vovit
orare decem Rosaria, si nequit omnia, tenetur
ad ea, quæ potest; qui vovit jejunare omnibus
diebus Sabbathinis, si uno, vel altero non possit,
obligatur aliis, nisi constet aliam fuisse mentem
voventis, quæ in omnibus respicienda est. Econ-
trâ si partes inter se, vel ex natura rei, vel ex usu
ho-

hominum copulari soleant, & una pars facta est inepta, illicita, vel impossibilis, cessat etiam obligatio partis aptæ & possibilis; item si cesset principale, cessat & accessorium, nisi iterum alia fuerit mens voventis; hinc qui vovit jejunare, si ex justa causa non possit abstinere à carnibus, etiam probabiliter deobligatur à binâ refectione, vel econtrâ, quia hæc duo copulativè requiruntur ad jejunium Ecclesiasticum, *Sporer sup.* etsi oppositum sit probabilius, ut dicam *Cal. LXXV. n. 4.* Item qui vovit confiteri, si non possit confiteri, non tenetur elicere dolorem; similiter si non possit dolere, non tenetur confiteri, quia utrumque essentialiter requiritur ad Sacramentum penitentiæ, quod vovit; econtrâ cessante accessorio non cessat principale, v.g. vovisti peregrinationem nudis pedibus, jejunium in pane & aqua, teneris peregrinari, etsi non possis nudis pedibus, teneris jejunare, etsi non possis in pane & aqua; item virgo promisit virginitatem, si fornicata fuerit, plerumque adhuc tenebitur ad castitatem, quia hæc communi æstimatione cenletur voto virginitatis inclusa, nisi expressa intentio voventis fuerit tantum servare claustrum virginalis integrum, tunc enim hoc læso, votum esset de re non amplius possibili, *Suar. Sanch. c. 10. Laym. c. 2. Castropalao pun. 8. n. 10.*

14. §. Si emisisti duo vota impossibilia, v.g. vovisti in vigilia S. Laurentii peregrinari, expost memor hujus, vovisti eadem die servire infirmis, valet primum votum; si tamen secundum sit Deo gratius, potes primum in secundum commutare.

15. 6. Votum ex fine malo afficiente materiam, seu executionem voti, est nullum; tunc autem finis

malus dicitur afficere materiam, seu executionem voti, si illa executio voti intendatur tanquam medium ad consequendum finem malum, v. g. voves eleemosynam dare puellæ pauperi, ut sic eam ad turpia inducas; voves ædificare Ecclesiam, ut ex hoc vanam gloriam apud homines consequaris, &c. contra si malus finis non afficiat materiam, vel executionem voti, sed ipsum votum, seu actum votandi, ut si coram multis voveas ædificare Ecclesiam, non ut ex voti executione, sed ex actu votandi consequaris gloriam, votum erit validum, *Cajet. N. v. Azor. Sporer l. c.* Ratio horum est, quod si finis malus afficiat materiam, votum erit de re seu objecto turpi; si verò afficiat ipsum actum votandi, votum quidem erit illicitum sed non de objecto illicito, adeoque validum; hinc patet, multa vota posse esse illicita, quæ tamen sunt valida.

7. Omnia vota, quæ fiunt ex intentione consequendi à Deo rem illicitam, sunt sacrilegia, 16. blasphemia, & nulla; ut si meretrix voveat partem quæstus offerre Deo vel pauperibus, ut sic consequatur quæstum majorem. Dixi: ex intentione consequendi; nam si eleemosyna, vel aliud bonum voveatur non ex intentione, vel amore consequendi rem illicitam, sed per modum puræ conditionis pœnæ vel aversionis, ut si inimicum occidero, turpem quæstum fecero, voveo tantum dare in eleemosynam, validum erit votum, quia impleta conditione turpi, bonum est dare eleemosynam, unde valida, & sancta sunt vota pœnitentia, toties jejunandi, confitendi, &c. quoties hoc, vel illud peccatum commiseris; similiter valent vota facta in gratiarum actionem pro bono effectu servato ex opere malo, v. g. pro prole natâ ex adultério, pro vita servata in duello, *Kess. Laym. c. 2*
8. Ju.

17. 8. Juramentum aut votum de nunquam vovendo, est nullum, quia simpliciter melius est vovere, quàm non vovere; si jurásti non vovere temerè, & inconsulto Confessario, votum est validum, & si exposit memor hujus juramenti voveas, votum erit illicitum, attramen validum, quia de objecto honesto, ut suppono; si immemor prioris voti, vel juramenti voves, secundum votum probabilius erit invalidum, quia adhuc habitualiter perseverat prior voluntas se non obligandi per votum aliquod consequens, quàm diu scienter non est revocata.

18. 9. Votum de non ingredienda alia Religione quàm hac, de non orando nisi flexis genibus, de non danda eleëmofyna infra decem aureos, invalidum esse docet *Castropalao p. 9. nu. 19.* quia non solùm promittitur ingressus in hanc Religionem, sed simul promittitur non ingressus in aliam; item non solùm oratio flexis genibus, sed simul excluditur alia, quod est ineptum, & indecens; at videtur distinguendum: Si adsit honesta causa sic vovendi, v. g. quia hæc Religio, hæc oratio est mihi convenientior, valebit, votum: secùs si talis causa non adsit.

